

**15 -ാം കേരള നിയമസഭ**

**4 -ാം സമ്മേളനം**

**നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 80**

**24-02-2022 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

**കാട്ടുപന്നിയെ ക്ഷുദ്രജീവിയായി പ്രഖ്യാപിക്കാൻ നടപടി**

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
<p><b>ശ്രീ പ്രമോദ് നാരായൺ, ശ്രീ സെബാസ്റ്റ്യൻ കള്ളങ്കൽ, ഡോ. എൻ. ജയരാജ്, ശ്രീ. ജോബ് മൈക്കിൾ</b></p>		<p><b>Shri. A. K. Saseendran (വനം-വന്യജീവി വകുപ്പ് മന്ത്രി)</b></p>	
(എ)	<p>1972 -ലെ വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ ഏത് ഷെഡ്യൂളിലാണ് കാട്ടുപന്നിയെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത് എന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ; പ്രസ്തുത ഷെഡ്യൂളിലുൾപ്പെട്ട മറ്റ് വന്യജീവികൾ ഏതൊക്കെയാണ് അറിയിക്കാമോ;</p>	(എ)	<p>1972-ലെ വന്യജീവി (സംരക്ഷണം) നിയമത്തിലെ ഷെഡ്യൂൾ III-ലാണ് കാട്ടുപന്നിയെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. കാട്ടുപന്നിയെ കൂടാതെ ഷെഡ്യൂൾ III-ൽ താഴെ പറയുന്ന വന്യമൃഗങ്ങളാണുള്ളത്. 1. ബാർക്കിംഗ് ഡിർ (കേഴ) 2. ചീത്തൽ (പുള്ളിമാൻ) 3. ഗോരൽസ് 4. ഹയന (കഴുതപ്പുലി) 5. നിൽഗായ് (നീലക്കാള) 6. സാംബാർ (മുളാവ്) 7. സ്റ്റോബുകൾ</p>
(ബി)	<p>കാട്ടുപന്നിയുടെ ആക്രമണം മനുഷ്യവാസത്തിന് നിരന്തര ഭീഷണിയായ സാഹചര്യത്തിൽ കാട്ടുപന്നിയെ ക്ഷുദ്രജീവികളുടെ ഗണത്തിൽപ്പെടുത്തുന്നതിന് നിലവിലുള്ള തടസ്സങ്ങളെന്തൊക്കെയാണ് വിശദമാക്കാമോ;</p>	(ബി)	<p>വന്യജീവി (സംരക്ഷണം) നിയമം 1972 പ്രകാരം കാട്ടുപന്നിയെ ഷെഡ്യൂൾ III-ലാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. കാട്ടുപന്നിയെ ക്ഷുദ്രജീവികളായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിന് അവയെ ഷെഡ്യൂൾ III-ൽ നിന്നും ഷെഡ്യൂൾ V-ലേയ്ക്ക് മാറ്റേണ്ടതുണ്ട്. 1972-ലെ വന്യജീവി (സംരക്ഷണം) നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 62 പ്രകാരം ഷെഡ്യൂൾ I-ലോ, II ന്റെ പാർട്ട് II-ലോ ഉൾപ്പെടാത്ത ഏത് മൃഗത്തേയും, ഒരു നിശ്ചിത കാലത്തേയ്ക്ക് ഒരു നിശ്ചിത പ്രദേശത്ത് വെർമിനായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് മാത്രമാണ്. വനേതര ഭൂമികളിൽ നാശം വരുത്തുന്ന കാട്ടുപന്നികളെ വെർമിനായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ 01.11.2020, 17.06.2021 എന്നീ തീയതികളിൽ കേന്ദ്ര വനം-പരിസ്ഥിതി മന്ത്രാലയത്തിന് അപേക്ഷ നൽകിയിരുന്നു. ടി അപേക്ഷ സംബന്ധിച്ച് 21-11-2021-ന് സംസ്ഥാന വനം വകുപ്പു മന്ത്രി, കേന്ദ്ര മന്ത്രിയുമായി നേരിട്ട് ചർച്ച നടത്തിയതിന് ശേഷം കാട്ടുപന്നികളെ വെർമിൻ ആയി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി കാട്ടുപന്നിയുടെ ആക്രമണം രൂക്ഷമായ പ്രദേശങ്ങൾ വില്ലേജ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേന്ദ്ര സർക്കാരിലേയ്ക്ക് സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>

<p>(സി) കാട്ടുപന്നിയെ വെടിവെക്കുന്നതിനുള്ള നിബന്ധനകൾ എന്തെല്ലാമാണെന്ന് അറിയിക്കാമോ;</p>	<p>(സി) മനുഷ്യന്റെ ജീവനും സ്വത്തിനും നാശം വരുത്തുന്ന കാട്ടുപന്നികളെ 1972 ലെ വന്യജീവി (സംരക്ഷണം) നിയമത്തിലെ 2 (16) വകുപ്പിൽ നിർവ്വചിച്ചുള്ളത് പ്രകാരം, നശിപ്പിക്കാൻ കർഷകർക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും നടപടി സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. വിഷപ്രയോഗം, സ്റ്റോടക വസ്തു പ്രയോഗം, വൈദ്യുതി ഷോക്ക് ഏൽപ്പിക്കൽ, വനാതിർത്തിയിൽനിന്നും 2 കിലോമീറ്റർ വരെയുള്ള ഭാഗത്ത് കുരുക്കിട്ട് പിടിക്കൽ എന്നീ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ കാട്ടുപന്നികളെ നശിപ്പിക്കാൻ പാടില്ല. കാട്ടിൽനിന്നും നാട്ടിലേയ്ക്കിറങ്ങി മനുഷ്യ ജീവനോ, സ്വത്തിനോ, കൃഷിക്കോ നാശനഷ്ടമുണ്ടാക്കുന്ന എല്ലാത്തരം കാട്ടുപന്നികളെയും നശിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. കാട്ടുപന്നിയുടെ ആക്രമണം രൂക്ഷമായ പ്രദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ചീഫ് വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള പട്ടികയിലെ പ്രദേശങ്ങളിൽ കാട്ടുപന്നികളെ നശിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ജനജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ ശുപാർശ സഹിതമോ, അല്ലാതെയോ, റെയിഞ്ച് ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർ / അസിസ്റ്റന്റ് വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ / ഡിവിഷണൽ ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർ / വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ എന്നിവർക്ക്, ടി പന്നികളെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതി തേടിക്കൊണ്ട്, സമർപ്പിക്കപ്പെടുന്ന അപേക്ഷകൾ 24 മണിക്കൂറിനകം തീർപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം അനുമതി ലഭിക്കുന്നതിൻറെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പിടിപ്പിക്കപ്പെടുകയോ, കൊല്ലപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്ന കാട്ടുപന്നികളെ സംബന്ധിച്ച വിവരം പ്രസ്തുത വനം വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ഉടൻ തന്നെ അറിയിക്കേണ്ടതും പ്രസ്തുത അറിയിപ്പ് ലഭിച്ച കഴിഞ്ഞാലുടൻ 24 മണിക്കൂറിനകം പ്രസ്തുത കാട്ടുപന്നിയുടെ ജഡത്തെ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥർ കൈപ്പറ്റേണ്ടതുമാണ്. ഫോറസ്റ്റ് റെയിഞ്ച് പരിധിയിലുള്ള തോക്ക് ഉപയോഗിക്കുവാൻ ലൈസൻസുള്ളവരും, പന്നിയെ കൊല്ലാൻ സന്നദ്ധരായവരുമായ വ്യക്തികളുടെ ഒരു പാനൽ ബന്ധപ്പെട്ട ഡിവിഷണൽ ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർ / വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. കാട്ടുപന്നിയെ വെടിവച്ചു കൊല്ലുന്നതിന്, വനം വകുപ്പ്, പോലീസ്, മറ്റു യൂണിഫോം സർവ്വീസിൽപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർ, തോക്ക് ഉപയോഗിക്കാൻ ലൈസൻസ് ഉള്ള വ്യക്തികൾ എന്നിവരെ എംപാനൽ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. വെടി വയ്ക്കാൻ എംപാനൽ ചെയ്യപ്പെടുന്ന വ്യക്തിയ്ക്ക് കൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് പന്നി ഒന്നിന് 1000/- രൂപ</p>
---	--

		<p>(ആയിരം രൂപ മാത്രം) നിരക്കിൽ പ്രതിഫലം അനുവദിക്കേണ്ടതാണ്. കാട്ടുപന്നിയെ വെടിവയ്ക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അറിഞ്ഞോ, അറിയാതെയോ, മനുഷ്യ ജീവനോ സ്വത്തിനോ സംഭവിക്കുന്ന അപായങ്ങൾക്കും നാശനഷ്ടങ്ങൾക്കും വെടിവയ്ക്കുന്നയാൾ മാത്രമായിരിക്കും ഉത്തരവാദി. കൊല്ലപ്പെട്ട പന്നിയുടെ ജഡം പരിശോധിച്ചു മഹസ്സർ തയ്യാറാക്കേണ്ടതും, നിശ്ചിത ഫോമിൽ റെയിഞ്ച് ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടതുമാണ്. തുടർന്ന് സെക്ഷൻ ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസറുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ജഡം കത്തിക്കുകയോ, മണ്ണെണ്ണ ഒഴിച്ചു മറവ് ചെയ്യുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. കൃത്യം നടപ്പിലാക്കി 24 മണിക്കൂറിനകം ചീഫ് വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ, ഡിവിഷണൽ ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർ റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.</p>
<p>(ഡി)</p>	<p>കർണാടക, ഹിമാചൽപ്രദേശ്, തെലുങ്കാന എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ കാട്ടുപന്നിയെ ക്ഷുദ്രജീവിയായി പ്രഖ്യാപിച്ചു വെടിവെച്ചു കൊല്ലുവാനുള്ള അനുമതി നിലവിലുള്ളതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശം ലഭ്യമാക്കാമോ?</p>	<p>(ഡി) 1972 ലെ വന്യജീവി (സംരക്ഷണ) നിയമത്തിലെ ഷെഡ്യൂൾ III-ൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കാട്ടുപന്നിയെ ക്ഷുദ്രജീവിയായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് മാത്രമുള്ളതാണ്. കർണ്ണാടക സംസ്ഥാനത്തിൽ കാട്ടുപന്നികളെ ക്ഷുദ്ര ജീവികളായി പ്രഖ്യാപിച്ചു കേന്ദ്രസർക്കാർ വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ളതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടില്ല. തെലുങ്കാന സംസ്ഥാനത്തിൽ കാട്ടുപന്നികളെ ക്ഷുദ്രജീവികളായി പ്രഖ്യാപിച്ചു കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ളതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ, വനേതര ഭൂമികളിൽ നാശം വരുത്തുന്ന കാട്ടുപന്നികളെ കൊന്നു നശിപ്പിക്കുന്നതിനായി 26.01.2021 ലെ ജി. ഒ (ആർ.റ്റി) നം. 11 ഉം, ആയതിൻറെ വെളിച്ചത്തിൽ ഹെഡ് ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് ഫോഴ്സ് &amp; ചീഫ് വൈൽഡ്ലൈഫ് വാർഡൻറെ 29.01.2021 ലെ നടപടി ഉത്തരവ് Proc.No. 51282/2009/WL2 ഇറക്കിയിട്ടുള്ളതുമാണ്. 21.01.2021 ലെ ഉത്തരവിൻറെ കാലാവധി ഒരു വർഷത്തേയ്ക്കാണ്. ടി സർക്കാർ ഉത്തരവിൻറെയും, നടപടി ഉത്തരവിൻറെയും പകർപ്പുകൾ ഉള്ളടക്കം ചെയ്യുന്നു. ഹിമാചൽ പ്രദേശിൽ കാട്ടുപന്നിയെ ക്ഷുദ്രജീവിയായി പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ട് കേന്ദ്ര സർക്കാരിൻറെ വിജ്ഞാപനം വന്നിട്ടുള്ളതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ 14.02.2019 തീയതിയിൽ റീസസ് മക്കാക് മക്കികളെ 12 ജില്ലകളിലെ തെരഞ്ഞെടുത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ഒരു വർഷത്തേയ്ക്ക് ക്ഷുദ്രജീവിയായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിരുന്നു. കാട്ടുപന്നിയെ ക്ഷുദ്രജീവിയായിക്കൊണ്ടുള്ള വിജ്ഞാപനം 13/11/2018 തീയതിയിൽ</p>

ഉത്തരാഖണ്ഡ് സംസ്ഥാനത്തിനായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു. ടി വിജ്ഞാപനത്തിന് ഒരു വർഷത്തേക്കുള്ള പ്രാബല്യമുണ്ടായിരുന്നതും 13 ജില്ലകളിലെ തെരഞ്ഞെടുത്ത സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് നിജപ്പെടുത്തിയിരുന്നതുമാണ്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

PROCEEDINGS OF PRINCIPAL CHIEF CONSERVATOR OF FORESTS  
(HEAD OF FOREST FORCE), TELANGANA, HYDERABAD

Proc. No.51282/2009/WL-2

Dated: 29.01.2021

Present: Smt. R. Sobha, IFS.,  
Prl. Chief Conservator of Forests (HoFF)

\*\*\*\*\*

**Sub:** TSFD-WL- Destruction of agriculture crops by Wild Pigs - Need for culling - Proposal to empower Panchayat Raj Institutions to permit culling of Wild Pigs - Delegation of powers vested with Chief Wildlife Warden to the Honorary Wildlife Wardens under Sec.11(1) (b) to hunt Wild Pigs that have become dangerous to human life and property outside Protected Areas and Reserved Forest Areas - Orders issued - Reg.

**Ref:** G.O.Rt.No.11, Environment, Forests, Science & Technology (For.I) Department, dt: 26.01.2021.

\*\*\*\*

The Government in above reference issued orders appointing Gram Panchayat Sarpanches in the State as Honorary Wildlife Wardens under Section 4(1)(bb) of Wildlife (Protection) Act, 1972 for the purposes of issuing permission for culling of Wild Pigs damaging Agriculture / Horticulture standing crops outside the Protected Areas and Reserved Forest Areas. The Government also authorized the Chief Wildlife Warden to delegate his / her powers under Section 5 (2) of WLPA, 1972 to the Gram Panchayat Sarpanches, who are appointed as Honorary Wildlife Wardens to permit to hunt Wild Pigs under Section 11 (1) (b) of WLPA, 1972, which have become dangerous to human life and property outside Protected Areas and forest areas.

Accordingly, the Chief Wildlife Warden Telangana under Section 5(2) of WLPA, 1972 hereby delegates his / her powers to the Gram Panchayat Sarpanches who are appointed by the Government as Honorary Wildlife Wardens to issue permission under Section 11 (1) (b) of WLPA, 1972 to hunt Wild Pigs outside Protected Areas and Reserved Forest Areas; which have become dangerous to human life and property for a period of one year subject to compliance of the following conditions:

- (i) The Sarpanch has to take action only on the written complaint of the farmer(s) concerned and no action shall be taken without a written complaint.
- (ii) After receiving the written complaint, the Sarpanch along with village elders and farmer(s) concerned shall visit the said location for investigation, assess the situation and draw a Panchanama. If the situation warrants hunting of Wild Pigs, the recommendation to that effect shall be mentioned in the Panchanama.
- (iii) The Sarpanch will then, as per the powers vested in him / her by the Chief Wildlife Warden order / issue permission under Section 11 (1) (b) to hunt the specified number of Wild Pigs in the said area. The Gram Panchayat Sarpanches shall maintain a record of all the permissionS issued for hunting of Wild Pigs in the form of a register.
- (iv) For the purpose of hunting, the Sarpanch shall utilize the services of the hunters free of cost who are in the panel of shooters prepared by the Telangana Forest Department, or any other hunter available at the village / mandal / district concerned, who has a license for possession of fire arms. The person identified shall be an expert shooter and own a rifle powerful enough and capable of killing a Wild Pig. The Wild Pigs shall not be hunted by any other method.

- (v) While hunting the Wild Pigs as permitted by the Sarpanch, the shooter(s) shall take care to ensure that no other animal, human beings are killed or injured and no human property is destroyed or damaged. The Wild Pigs which are damaging agriculture/ Horticulture standing crop only shall be hunted. Due care shall be taken by the shooters to see that young Wild Pigs and pregnant female Wild Pigs are not hunted. No Wild Pigs in Protected Areas, reserved forests areas and other Government lands shall be hunted.
- (vi) A copy of the permission given by the Gram Panchayat Sarpanch to hunt Wild Pigs specifying the number of Wild Pigs permitted to be culled shall be provided to the shooter identified. A copy of the permission shall also be provided to the FRO/ FSO /FBO having jurisdiction over the area who shall maintain a record of all the permissions issued by the Gram Panchayat Sarpanch in the form of a register.
- (vii) The disposal of the carcass of Wild Pigs so hunted will be done after completing a Panchanama by the Sarpanch by burying them under the ground in presence of village elders and the forest staff of the area. While burying, lime powder shall be sprinkled on the carcass for quick decomposition.
- (viii) The Gram Panchayat shall be responsible for providing location, and related expenditure for disposal of the carcasses of the Wild Pigs hunted under permission given by the Gram Panchayat Sarpanch.
- (ix) One of the signatories of the Panchanama for disposal of Wild Pigs killed shall essentially be a forest staff having jurisdiction over the area. A copy of Panchanama will be submitted to the Forest Range Officer immediately by the Gram Panchayat Sarpanch who shall maintain a record of all the carcasses disposed in the form of a register. No part of the hunted Wild Pigs like meat, skin, tush, trophy etc. shall be used or consumed by any person.
- (x) The Forest Range Officer shall furnish information on the Wild Pigs killed and disposed in his area every month to the DFO/FDO concerned, who in turn shall submit a monthly report to Chief Wildlife Warden.
- (xi) The responsibility for injuries, loss to human life or damage to property caused knowingly or unknowingly in connection with the shooting of Wild Pigs shall rest solely with the person / persons who is / are shooting the Wild Pigs. The Forest Department shall not be responsible for the same.
- (xii) The powers delegated by the Chief Wildlife Warden to the Gram Panchayat Sarpanches are limited only to issuing permission for hunting of Wild Pigs and disposal of the carcasses and the same shall be valid for a period of one year from the date of issue of the order.
- (xiii) The conditions stipulated in the Govt. orders and in this reference shall be strictly followed. For any violation, the individual(s) responsible shall be liable for Penal Action under Section 51 of WLPA, 1970.

**Sd/- R.Sobha**  
**Prl. Chief Conservator of Forests &**  
**Chief Wildlife Warden**

To  
 All the Gram Panchayat Sarpanches in the State through the respective District Panchayat Officers.

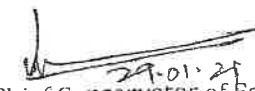
Copy to all the DFOs/FDOs in the State for information and necessary action.

Copy to all Circle Heads, Field Directors Kawal and Amarabad Tiger Reserves for information and necessary action.

Copy submitted to Spl.Chief Secretary to Govt. of Telangana, Forests department, for information.

Copy to the Private Secretary to the Honorable Minister for Forests & Environment Government of Telangana for information.

//true copy//

  
 for Prl. Chief Conservator of Forests

GOVERNMENT OF TELANGANA

ABSTRACT

EFS&T Department - Destruction of agriculture crop by Wild Pigs - Need for culling - Proposal to empower Panchayat Raj Institutions to permit culling - request to notify Gram Sarpanch as Honorary Wildlife Warden - accorded - Orders - Issued.

-----  
ENVIRONMENT, FORESTS, SCIENCE & TECHNOLOGY (FOR.I) DEPARTMENT

G.O.Rt.No.11

Dated:26-01-2021.

Read:-

From the PCCF (HoFF), T.S., Hyd., Ref.No.51282/2009/WL-2,  
Dated:16.11.2020 received on 25.01.2021.

\*\*\*\*\*

In the letter read above, the Principal Chief Conservator of Forests (HoFF), Telangana State, Hyderabad has submitted a proposal to appoint the Gram Panchayath Sarpanch as a Honorary Wildlife Warden under the Section 4(1)(bb) of WLPA, 1972 for the purpose of issuing permission for culling of Wild Pigs damaging agriculture / Horticultural standing crops outside the Protected Areas and Reserve Forest areas and to authorize the Chief Wildlife Warden to delegate his/her powers to Honorary Wildlife Wardens under Section 5(2) of WLPA, 1972 to the Gram Panchayath Sarpanches, who are appointed as Honorary Wildlife Wardens under Section 4(1)(bb) of WLPA, 1972 to permit to hunt Wild Pigs under Section 11(1)(b) of WLPA, 1972 which have become dangerous to human life and property, outside the Protected Areas and Reserved Forests subject to compliance with certain conditions.

2. After careful examination of the proposal, Government hereby appoints the Gram Panchayath Sarpanch as a Honorary Wildlife Warden under Section 4(1)(bb) of WLPA, 1972 for the purpose of issuing permission under Section 11(1)(b) of WLPA, 1972 for culling of Wild Pigs damaging agriculture /Horticultural standing crops outside the Protected Areas and Reserve Forest areas and also authorize Chief Wild Life Warden to delegate his/her powers to Honorary Wildlife Wardens under Section 5(2) of WLPA, 1972 to the Gram Panchayath Sarpanches, who are appointed as Honorary Wildlife Wardens under Section 4(1)(bb) of WLPA, 1972 to permit to hunt Wild Pigs under Section 11(1)(b) of WLPA, 1972 which have become dangerous to human life and property, outside the Protected Areas and Reserved Forests subject to compliance with the procedure laid down as under:

- (i) The Sarpanch has to take action only on the written complaint of the farmers and no action should be taken without a written complaint.
- (ii) After receiving the written complaint, the Sarpanch along with village elders and farmers will visit the location for investigation, assess the situation and draw a Panchanama. If the situation warrants hunting of Wild Pigs, the recommendation to that affect shall be mentioned in the Panchanama.
- (iii) The Sarpanch will then, as per the powers vested in him by the Chief Wildlife Warden order, issue permission to hunt Wild Pigs in the said area.
- (iv) For the purpose of hunting, the Sarpanch shall take the services of the hunters who are in the panel of shooters prepared by the Telangana Forest Department or any other hunter available at the village / mandal / district concerned, who has a license for possession of fire arms. The person identified shall be an expert shooter and own a rifle powerful enough and capable of killing a Wild Pig.

(PTO)

- (v) While hunting the Wild Pigs permitted by the Sarpanch, care shall be taken by the shooters to ensure that no other animal, human beings are killed or injured and no human property is destroyed or damaged. The Wild Pigs which are damaging agriculture/ Horticultural standing crops only shall be hunted. No Wild Pigs in Protected Areas, reserved forests areas and other Government lands shall be hunted.
  - (vi) A copy of the permission given by the Grama Sarpanch to hunt Wild Pigs specifying the numbers shall be provided to the FBO / FSO/FRO concerned.
  - (vii) The disposal of the carcass of Wild Pigs so hunted will be done after completing a Panchanama by the Sarpanch and burying them under the ground in presence of the forest staff of the area. One of the signatories of the Panchanama for disposal of Wild Pigs killed will be the forest staff of the area. A copy of Panchanama will be submitted to the Forest Range Officer immediately. No part of the hunted Wild Pigs like meat, skin, tusks, trophy etc. will be used by any person.
  - (viii) The FRO shall furnish information on the Wild Pigs killed in his area every month to the DFO/FDO concerned, who in turn shall submit report to Chief Wildlife Warden.
  - (ix) The responsibility for casualties and loss, human or property caused knowingly or unknowingly in connection with the shooting of Wild Pigs shall only be on the person / persons who is / are shooting the Wild Pigs. The Forest Department shall not be responsible for the same.
  - (x) The powers delegated by the Chief Wildlife Warden to the Grama Sarpanches to permit hunting of Wild Pigs shall be valid for a period of one year from the date of issue of the order.
3. The Principal Chief Conservator of Forests, Telangana State, Hyderabad is requested to take necessary action accordingly.

(BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF TELANGANA)

Dr. RAJAT KUMAR,  
PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT (I/c)

To  
The Principal Chief Conservator of Forests (WL) &  
Chief Wildlife Warden (FAC),  
Telangana State, Hyderabad.  
SC.

//FORWARDED :: BY ORDER//

  
SECTION OFFICER.



07/2020/OS-F&amp;WL

रजिस्ट्री सं० डी० एल०-33004/99

REGD. NO. D. L.-33004/99

Uttarakhand



# भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (ii)

PART II—Section 3—Sub-section (ii)

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. 4517]

नई दिल्ली, बुधवार, नवम्बर 15, 2018/कार्तिक 24, 1940

No. 4517]

NEW DELHI, THURSDAY, NOVEMBER 15, 2018/KARTIKA 24, 1940

पर्यावरण, वन और जलवायु परिवर्तन मंत्रालय

अधिसूचना

नई दिल्ली, 13 नवम्बर, 2018

का.आ. 5734(अ).—जबकि, उत्तराखण्ड राज्य ने वनों से बाहर के क्षेत्रों में जंगली सुअरों की अत्यधिक संख्या के कारण बड़े पैमाने पर खेती-बाड़ी के नष्ट होने सहित जीवन और संपत्ति का नुकसान होने की सूचना दी है :-

और जबकि, केन्द्र सरकार ने वनों में वन्यजीवों का संरक्षण सुनिश्चित करने के लिए राज्य में मानव जीवन, फसलों और अन्य संपत्तियों के नुकसान को कम करने के लिए इस प्रजाति की स्थानीय संख्या को संतुलित करना आवश्यक समझा है।

इसलिए, अब केन्द्र सरकार वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, 1972 (1972 का 53) की धारा 62 द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए उक्त अधिनियम की अनुसूची III की क्रम सं. 19 पर सूचीबद्ध जंगली सुअर (सस स्क्रोफा) के शासकीय राजपत्र में इस अधिसूचना के प्रकाशन होने की तारीख से एक वर्ष की अवधि के लिए नीचे विनिर्दिष्ट क्षेत्रों में पीड़कजंतु घोषित किए जाने और इसे उक्त अधिनियम की अनुसूची V में शामिल किए जाने की एतद्द्वारा घोषणा करती है अर्थात्:-

1. वे क्षेत्र जिनमें जंगली सुअर (सस स्क्रोफा) को उत्तराखण्ड राज्य के संदर्भ में अनुसूची V में शामिल समझा जाएगा

क्रम सं.	जिला	क्षेत्र (तहसील)
1.	नैनीताल	नैनीताल, रामनगर, कालधुंगी और हल्द्वानी
2.	उधम सिंह नगर	काशीपुर और जसपुर
3.	अल्मोड़ा	अल्मोड़ा, सोमेश्वर, द्वाराहाट, चौखुटिया, सल्ट, रानीखेत, मनौली, जैती और भिकियासेन
4.	बागेश्वर	बागेश्वर, कपकोट, कण्डा और गरूर
5.	चंपावत	चंपावत की सभी तहसीलें
6.	पिथौरागढ़	पिथौरागढ़ की सभी तहसीलें
7.	उत्तरकाशी	उत्तरकाशी की सभी तहसीलें

8.	देहरी	देहरी की सभी तहसीलें
9.	गढ़वाल	पौड़ी, श्रीनगर, चौबट्टाखाल, धूमाकोट, थालीसेन, सतपुली, लैंसडाउन, यमकेश्वर, लैंसडाउन और कोटद्वार
10.	रुद्रप्रयाग	रुद्रप्रयाग, जखोली और ऊखीमठ
11.	चमौली	जोशीमठ, दशोली, घाट, कर्णप्रयाग, पोखरी, थरानी और गैरसैण
12.	देहरादून	देहरादून, ऋषिकेश, विकास नगर और चकराता
13.	हरिद्वार	हरिद्वार, रूडकी, लक्सर और भगवानपुर

II. अनुसूची V में जंगली सुअर (सस स्क्रोफा) को शामिल किए जाने का निर्णय उत्तराखंड राज्य के वन क्षेत्रों में लागू नहीं होगा।

[एफ.सं. 1-26/2015-डब्ल्यूएल-I]

एम.एस. नेगी, अपर वन महानिदेशक (वन्यजीव)

### MINISTRY OF ENVIRONMENT, FOREST AND CLIMATE CHANGE

#### NOTIFICATION

New Delhi, the 13th November, 2018

**S.O. 5734(E).**—Whereas, the State of Uttarakhand has reported harm to life and property including large scale destruction of agriculture due to overpopulation of Wild pig in areas outside forests;

And Whereas, the Central Government has considered it necessary to balance local population of this species to mitigate the damage to human life, crops and other properties of the State for ensuring conservation of wildlife in forests.

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by section 62 of the Wild Life (Protection) Act, 1972 (53 of 1972), the Central Government hereby declare Wild pig (*Sus scrofa*) listed at serial number 19 of Schedule III to the said Act to be vermin and to be included in Schedule V of the Act, for a period of one year from the date of the publication of this notification in the Official Gazette, in the areas specified below, namely:-

I. Areas where the Wild pig (*Sus scrofa*) shall be deemed to be included in Schedule V in the State of Uttarakhand

Sl. No.	District	Areas (Tehsil)
1.	Nainital	Nainital, Ramnagar, Kaladhungi and Haldwani
2.	Udham Singh Nagar	Kashipur and Jaspur
3.	Almora	Almora Someshwara, Dwarahat, Chaukhutia, Sult, Ranikhet, Bhanuli, Jainti and Bhikiyasain
4.	Bageshwar	Bageshwar, Kapkot, Kanda and Garur
5.	Champawat	All Tehsils in Champawat
6.	Pithoragarh	All Tehsils in Pithoragarh
7.	Uttarkashi	All Tehsils in Uttarkashi
8.	Tehri	All Tehsils in Tehri
9.	Garhwal	Pauri, Srinagar, Chaubattakhal, Dhumakot, Thalising, Satpuli, Lansdowne, Yamkeshwar, Lansdowne and Kotdwar
10.	Rudraprayag	Rudraprayag, Jakholi and Ukhimath
11.	Chamoli	Joshimath, Dasholi, Ghat, Karnaprayag, Pokhari, Tharali and Gairsain
12.	Dehradun	Dehradun, Rishikesh, Vikas Nagar and Chakrata
13.	Haridwar	Haridwar, Rudki, Laksar and Bhagwanpur

II. The inclusion of Wild pig (*Sus scrofa*) in Schedule V shall not be applicable in the forest areas of the State of Uttarakhand.

[F. No. 1-26/2015- WL-I]

M. S. NEGI, Addl. Director General of Forests (WL)



# भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (ii)

PART II—Section 3—Sub-section (ii)

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. 804]

नई दिल्ली, बुधस्वतिवार, फरवरी 21, 2019/फाल्गुन 2, 1940

No. 804]

NEW DELHI, THURSDAY, FEBRUARY 21, 2019/PHALGUNA 2, 1940

पर्यावरण, वन और जलवायु परिवर्तन मंत्रालय

अधिसूचना

नई दिल्ली, 14 फरवरी, 2019

का.आ. 934(अ).—हिमाचल प्रदेश राज्य ने वनों से बाहर के क्षेत्रों में रीसस मकाक बंदरों की अत्यधिक संख्या के कारण बड़े पैमाने पर खेती के विनाश होने सहित जीवन और संपत्ति की हानि होने की रिपोर्ट दी है;

और केंद्रीय सरकार वनों में वन्यजीवों का संरक्षण सुनिश्चित करने के लिए राज्य में मानव जीवन, फसलों और अन्य संपत्तियों की क्षति को कम करने के लिए इस प्रजाति की स्थानीय संख्या को संतुलित करना आवश्यक समझती है;

अतः इसलिए अब केंद्रीय सरकार वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, 1972 (1972 का 53) की धारा 62 द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए एतद्वारा उक्त अधिनियम की अनुसूची-II के भाग-I की क्रम संख्या 17-क पर सूचीबद्ध रीसस मकाक (मकाका मुलाटा) को पीड़क जंतु के रूप में घोषित करती है और निम्न तालिका में विनिर्दिष्टानुसार हिमाचल प्रदेश के क्षेत्रों में सरकारी राजपत्र में इस अधिसूचना के प्रकाशित होने की तारीख से एक वर्ष की अवधि के लिए उक्त अधिनियम की अनुसूची-V में सम्मिलित करती है, अर्थात् :-

तालिका

क्रम सं.	जिले का नाम	तहसीलों/उप-तहसील की संख्या	क्षेत्र/तहसील/उप-तहसील का नाम (1)
(1)	(2)	(3)	(4)
(i)	चंबा	06	चुराह, भरमौर, डलहोजी, भटियात, सिंहुता और चंबा
(ii)	कांगडा	15	कस्बा-कोटला, जसवान, देहरा-गोपीपुर, खुंडियां, जयसिंहपुर, बैजनाथ, धर्मशाला, शाहपुर, नूरपुर, इंदौरा, फतेहपुर, जवाली, कांगडा, पालमपुर और बड़ोह
(iii)	बिलासपुर	06	झंडुडा, भरारी, घूमरविन, नैनादेवी, बिलासपुर सदर और नमहोल

(iv)	ऊना	05	भरवैन, अम्ब, ऊना, हरौली, बंगाना
(v)	शिमला	15	सुन्नी, ठियोग, कोटखाई, कुमारसेन, चोपाल, रोहड़, जुब्बल, चिरगांव, कुपवी, नन्खारी, टिक्कर, जुंगा, शिमला ग्रामीण, रामपुर और नेरवा
(vi)	सिरमौर	09	पाउंटा साहिब, ददाह, पंझौता, नौहरा, पच्छाद, राजगढ़, रेणुका, शिल्लवाई और कामरऊ
(vii)	सोलन	08	अकी, कंडाघाट, रामशहर, कृष्णगढ़, नालागढ़, कसौली, सोलन और दर्लाघाट
(viii)	मंडी	10	मंडी, चचियोट, थुनाग, कासोंग, जोगिंदरनगर, पधार, लदभाडोल, सरकाघाट, धर्मपुर, और सुंदरनगर
(ix)	कुल्लु	06	निर्मद, बंजर, अनी, मनाली, कुल्लु और सैज
(x)	हमीरपुर	06	हमीरपुर, भोरंज, नदाऊ, सुजानपुर, बदसर और विजहारी
(xi)	किल्लौर	05	निचर, पूह, कल्पा, संगला और मूरंग

2. रीसस मकाक (*मकाका मुलाटा*) का अनुसूची-V में शामिल किया जाना हिमाचल प्रदेश राज्य के वन क्षेत्रों पर लागू नहीं होगा।

[फा. सं. 1-26/2015-डब्ल्यूएल-1 (भाग-1)]

एम. एस. नेगी, अपर वन महानिदेशक (वन्यजीव)

MINISTRY OF ENVIRONMENT, FOREST AND CLIMATE CHANGE  
NOTIFICATION

New Delhi, the 14th February, 2016

S.O. 934(E).—Whereas, the State of Himachal Pradesh has reported harm to life and property including large scale destruction of agriculture due to overpopulation of Rhesus Macaque monkeys in areas outside forests;

And Whereas, the Central Government has considered it necessary to balance local population of this species to mitigate the damage to human life, crops and other properties of the State for ensuring conservation of wildlife in forests.

Now Therefore, in exercise of the powers conferred by section 62 of the Wild Life (Protection) Act, 1972 (53 of 1972), the Central Government, hereby declares Rhesus Macaque (*Macaca mulatta*) listed at serial number 17-A of Part I of Schedule II to the said Act, as vermin and included in Schedule V of the said Act, for a period of one year from the date of publication of this notification in the Official Gazette, in the areas of Himachal Pradesh as specified in the Table below, namely:-

TABLE

S. No.	Name of District	No. of Tehsil/ sub-Tehsil	Name of Area/Tehsil/Sub-Tehsil (*)
(1)	(2)	(3)	(4)
(i)	Chamba	06	Churah, Bharmour, Dalhousie, Bhatiyat, Sihunta and Chamba
(ii)	Kangra	15	Kasba-Kotla, Jaswan, Dehra-Gopipur, Khundiyan, Jaisinghpur, Baijnath, Dharamshala, Shahpur, Nūrpur, Indora, Fatehpur, Jawali, Kangra, Palampur and Baroh

(iii)	Bilaspur	06	Jhandutta, Bharari*, Ghumarwin, Nainadevi, Bilaspur Sadar and Namhol
(iv)	Una	05	Bharwain, Amb, Una, Haroli and Bangana
(v)	Shimla	15	Sunni, Theog, Kotkhai, Kumarsain, Chopal, Rohroo, Jubbal, Chirgaon, Kupvi*, Nankhari*, Tikkar* Junga*, Shimla Rural, Rampur and Nerwa
(vi)	Sirmour	09	Paonta Sahib, Dadahu*, Panjhota*, Nohra*, Pachhad, Rajgarh, Renuka, Shillai and Kamrau
(vii)	Solan	08	Arki, Kandaghat, Ramshahar*, Krishangarh*, Nalagarh, Kasauli, Solan and Darlaghat
(viii)	Mandi	10	Mandi, Chachiot, Thunag, Karsog, Jogindernagar, Padhar, Ladbhadol, Sarkaghat, Dharampur* and Sundarnagar
(ix)	Kullu	06	Nirmand, Banjar, Ani, Manali, Kullu and Sainj
(x)	Hamirpur	06	Hamirpur, Bhoranj, Nadaun, Sujanpur, Badsar and Bijhari
(xii)	Kinnaur	05	Nichar, Pooh, Kalpa, Sangla and Moorang

2. The inclusion of Rhesus Macaque (*Macaca mulatta*) in Schedule V shall not be applicable in the forest areas of the State of Himachal Pradesh.

[F. No. 1-26/2015-WL-I (pt-I)]

M. S. NEGI, Addl. Director General of Forests (WL)

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is too light to transcribe accurately.

